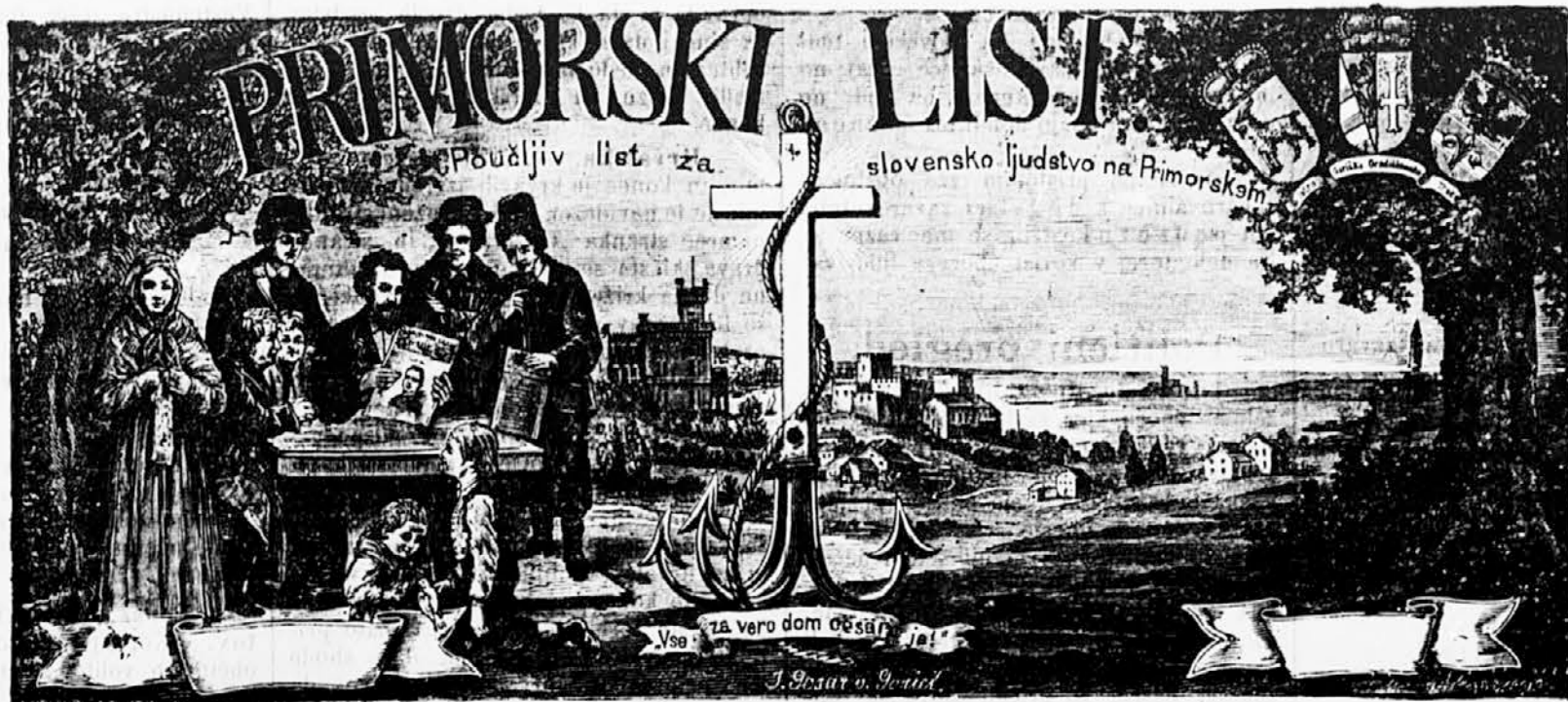

Izhaja vsak četrtrek ob 11. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 krome. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena K 5. K. za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznanila sprejema uredništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekašiču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

„Vse za svobodo!“

(Govor g. Jos. Ličana na delavskem shodu dne 18. I. m.) (Konec.)

Razumeli bodete sedaj, predragi, zakaj je klic: „vse za svobodo“ — brezverski, soseščo ker ga tako radi proti cerkvi uporabljajo.

„Vse za svobodo“ pomeni v najskrajnejših posledicah: proč od Boga, zanj se ne zmenim, Bog in njegova volja me nič ne briga!

Proti takim trdim mi: človek je dolžan v zasebnem in v javnem življenju računati z Bogom in z njegovo voljo.

Ni torej vse eno, verovali v Boga v večnost itd. ali ne. „Kdor ne veruje, bo pogubljen!“

Fraza o svobodi vesti nič ne pomaga. Kaj pa je vest? Če trdiš, da hočeš biti prost glede svoje vesti, trdiš, da hočeš biti prost od Boga. Vest namreč ni družega, nego po razumu razodeta nam volja Božja. — Svoboda vesti je nasprotnikom svoboda misliti in želiti, kar jim drago, tudi če je proti volji Božji. — Spominjam se na Aškerca, ki trdi v neki pesmi, da človek sme vse misliti, češ, čemu je Bog človeku glavo ustvaril?

„Le misli Ambattha preljubi, Le dalje ves svet premišljuj, Da misliti greh bi bil morda, Brahmanom tega ne veruj!“

Nato mu je nekdo v „Slovenca“ leta 1893. zasolil:

„Le k radi, predragi Uzmatta, Izmikaj, kjer moreš ter čuj: Da krasti pregrešno bi bilo Brahmanom nikar ne veruj!“

Sevé, če so vse misli in želje dovoljene, potem tudi vsa dejanja. Glejte,

LISTEK.

Skalnica.

Psalmi v čast M. D. svetogorski.

VII.

Jesenska.

„Pri meni je vse upanje življenja.“ Sirah 24, 25.

Po vseh gorah travca je porumenela. Pozno jesen oznanuje zemlja cela.

Mrzel veter listje sem ter tja raztresla, trtice obrane gola so drevesa.

Solnce za oblaki temnimi se skriva, V tajni, tihi tugi vsa narava sniva.

Tudi v naša srca lega tiha žalost, ki budi jesenska tužna jo propalost.

A na tebi, Skalnica, ni žalosti nobene, ni jeseni tužne, zime ni ledene!

Čujte vriskanje in petje trum neštetih, ki prihajajo na goro o vseh Svetih!

Tu v vseh časih pomladansko solnce sije, tu v vseh časih bujno cvetje je Marije!

Bratje, nično žalovanje odložimo in na hrib, ki poln veselja je, hitimo,

k Njej, ki olajšuje žalost in trpljenje, k Njej, ki upanje je naše in življenje!

Egidij.

do take budalosti se ponižajo pristaši svobodne misli. Res, svobodni so sicer, gredó lahko sè svojo glavo ob zid, če hočejo, toda — menim — prej se jim bo glava razbila, kakor zid se jim umaknil.

Zapomnimo si: človeška volja je sicer svobodna, a odvisna od Božje volje; ta ima pravico črtati meje naši prostosti. — Pravice Stvarnika so povsem naravne meje naši prostosti!

Svoboda torej ni isto kakor razuzdanost, svojevoljnost, ampak naša pravica in dolžnost storiti le-to, kar je dovoljeno. Zatorej:

„Svobodo zlato si ohrani In sveti mir!“ (Levstik.)

V tem tiči prava prostost! Bogu služiti, je človeku največja čast in največja slast! „Deo servire, regnare est!“ „Moj jarem je lahek in moje breme je sladko“. Človek, ki Bogu služi, je res kralj. Le enega gospodarja pozna, le enega se boji, le enemu se skuša dopasti, le Bogu je nazadnje odgovoren. Neodvisen je od stvari. Zato pravi sv. pismo: „Kjer je duh Božji, tam je prostost!“ — „Sprejmite le resnico, in ta vas bo osvobodila“. Krasne so besede sv. Pavla: „Ostanite, kar ste, ali sužnji ali prosti, kaj je na tem! Kdor je Gospodov, tudi če je suženj ali hlapec — je prost! Le eno si zapomnite, ne bodite sužnji ljudij!“

Pristavim še besede našega pesnika S. Gregorčiča:

„To bode edino ti prava prostost, Če imaš počutke v oblasti. To bode najvišja močrost in krepost Brzdati in vladati strasti!“

Grobovi cvetejo...

Grobovi cvetejo... A to cvetje ni ono mehko, duhteče cvetje prve pomladi, to cvetje ni ono opojno cvetje južnih pokrajin, katero zaziba človeško dušo v prečudne sanje, v presladki mir; to cvetje ne valovi srca, ne vzbuja v prsih hrepenenja po življenju, ljubezni, veselju, to cvetje je zadnji dar njim, katerih dnevi so minuli, zadnji venee mrličem na rakev, zadnji šop v slovo in spomin, zadnja roža, njim, ki so prestopili ozko mejo arene — smrti...

Grobovi cvetejo, in med cveti drhtijo čudni glasovi, enaki jekom pozabljenih pravljic, podobni zvokom odbeglih, izpetih pesmij, slični šumenju gorskih virov po zim, ko jih zakriva ledena vez kristalnega ledu. Odkod ta nemir, odkod to zamolklo poigravanje komaj slišnih harmonij, tožnih molakordov? So-li oživeli ti cveti, šepetejo morda grobovi, prepavajo znabiti oni, ki spijo tam notri v ozkih rakvah spanje nezdravno? O, ne! Spomini so vsklili iz davnih grobov, spomini jasni in grozni, kakorkoli so bili dnevi katerega lepi ali težki. In ti spomini vstajajo zdaj in drhte med cipresami in vdarjajo na moje srce in izvabljajo iz njega prečuden spev, spev minljivosti — smrti!

Čuj, kako tožijo, kako plačejo! Ali ni to glas mamice, ki se poslavlja od drobne dece svoje? Ali ni to ono, ono

klic „vse za svobodo“ — tira človeka v strasti, a kdor se je udal strasti, je njen suženj. Pijanček je suženj svojega kvartince!

Svobodomislecem lahko rečemo sè sv. Petrom: „Prostost obetajo, ko so sami sužnji spridenja“.

Kakor zasebno življenje, se mora tudi javno pokoriti večnim Božjim zakonom. Bog je tudi gospodar države. Vsaka postava se mora vjemati z voljo Božjo. Politična, socialna in vsaka druga svoboda bo le tedaj prava, če ne bo nasprotovala Božji postavi. Treba je Boga bolj slušati, kakor ljudi! Slovestvu, umetnosti, obrti, sploh vsakemu človeškemu delovanju — mora biti Božji zakon merodajen.

O da bi državniki spoznali, da le krščanstvo vzdržuje pravo svobodo, da le katoliška cerkev je živ porok prave svobode! Marsikaj bi bilo boljše na svetu!

Saj cerkev nam varuje vse naše dragocenosti in sicer z nadčloveško avtoriteto. Ona čuva svobodo osebe, družine in naroda, svobodo odgoje in lastnine.

Če napade kdo naše imetje — tedaj cerkev zastavi svojo besedo: „Ni ti dovoljeno!“

Če hoče kdo vzeti nam čast — tedaj ga zopet cerkev zavrne: „Ni ti dovoljeno“. Če hoče kdo drugemu vkrasti nedolžnost in poštenje — se zopet cerkev oglasi: „Ni ti dovoljeno“.

Da, ko hočejo protivniki — vernike oropati vere in zaupanja v Boga — se cerkev v bran postavi. Cerkev opominja vse na Božjo sankcijo — na večno plačilo ali večno kazen!

Krščanski delavci! Svoj govor končam z željo, da bi se ne dali begati z visoko donečim klicem: „vse za svobodo!“ Pomislite povsod, se li gre za

neskončno bolešno slovo, katero trga dan za dnem srca njih, ki se ljubijo, narazen, vsaksebi? Ciprese drhtijo, vetrovi šumijo v njih in odnašajo bolne jeke ven na prazne livade, mrtva polja, ven do strlih gozdov, tja gori do oblačnega neba...

A na moje uho vdarjajo novi glasovi, bolestnejši od prvih. Zdi se mi, da čujem tožbo mladega življenja, katero se poslavlja od sveta. Kdo te je strl, kdo ti zadal strupa, da so morale vmreti tvoje mlade nade, tvoji mladi upi, poprej, ko so se razceveli, ti borno, umorjeno, mlado življenje, ki plakaš zdaj na moje srce? Čemu ti ni miru, čemu se vračaš na svet, ki je zloben in trd in brezsrčen? Kaj vse si upalo, kaj vse želelo! In zdaj si strto, tvoja senca pa plaka na grobu, in vetri nosijo njeno tožbo skozi ozračje...

In kdor jo čuje, vstrepeta, kdor čuje pesem nikdar izpeto, pesem prerano umrlih, v cvetu mladosti, poraženih, zaplače divje in obupno...

Čuješ? Ali sanjaš srce, ali je istina? Ali so ti neznani ti zvoki, tako angelsko-lepi, tako nedolžni in čisti, ali se ti ne zdi, da čuješ pevati svoje mlade dni, one brezskrbne dni, ki so bili le enkrat? Slišiš!

Ta ljubka nagajivost, ta sladki smeh, to življenje, to nevnano veselje, ta jasnost večnolepih popevk! Odkod prihajajo, kdo jih peva?

Glej, vstali so mladi dnevi nedolžnih otrok in zdaj se radujejo med cveti in

pravo ali napačno svobodo. Tudi mi smo za svobodo, a za pravo svobodo, ki ne jemlje Bogu pravic, katere mu tičejo, za svobodo, od katere je vsa dolga — večna večnost odvisna.

Za to svobodo se hočemo boriti, vse svoje moči hočemo zastaviti:

„Za krst častni in svobodo zlatno!“

Zato kličem: „Živela prava krščanska svoboda! — Vse za svobodo!“

Vzajemna zavarovalnica goveje živine v Bovcu za bovški sodnijski okraj.

Davno bi vže bil čas poročati o tem novem koristnem društvu, a tudi zdaj gotovo ni prepozno.

Društvena pravila so sestavljena po najnovejših ministerskih odredbah, in kot taka skoraj gotovo jedina zdaj uporabna med Slovenci.

Ker sta gmotna društvena namena dva, namreč 1. odškodovanje društvenikov za poginole govedi in telet v slučaju nujnega klanja in pogina po boleznih ali nesreči in 2. povzdiga živinoreje s predavanji, poučevanji in nagradami, zato sta tudi dva sklada: zavarovalni ali rezervni sklad in izvenzavarovalni sklad, služeci v pokritje stroškov drugega namena in pa v kritje upravnih stroškov društva.

Društvo je začelo delovati začetkom avgusta lanskega leta.

O delovanju društva do 31. decembra 1902. sledeče:

Udov je bilo 197. Pri govedi je zavarovalni odstotek 1%. Zavarovanje vsakega teleta v slučaju pogina pri telitvi ali pa v prvih 4 tednih se je plačalo 80 v; pri odškodovanju se odbiva od

pevajo in pevajo tako veselo, tako jasno! In cveti se zibljejo nežno ljubkajoči med seboj, cvet se nagiblje k cvetu kakor brat k bratu, tiho šepetajoč: „Pax, pax!“ A v cipresah zavstajajo vetrovi, prikovani od nežnosti, miline pesmi, ki doni iz grobov mladih, nedolžnih otrok... In ta pesem doni tja notri do moje duše, tja notri do mojega srca, se vkrade in izvablja tako mehke solze v moje oči...

Grobovi cvetejo, a iz grobov drhte vedno novi glasovi, vedno novi jeki. In konca jim ni, in žalostni so, bolesteni so, polni disharmonije, zamolklih vzdihov. Zakaj? Pesem minljivosti so, pa naj bojo veseli, pa naj ne umirajo bolesti?...

Moje duše se je polastilo težko čustvo. Zaskelilo me je tam notri krog srca, težko mi je postalo na cvetnih grobih, kakor da stojim nekje, kamor ne seže veselje ne radost, ne up, ne nobena nada. „I ti si moj!“, šepetalo je za menoj; „I jaz sem tvoj!“, ponavljal sem monotonno, resignirano, čuteč bližino smrti. A ko sem se spomnil svojih upov, svojih nad, načrtov svojih, me je zabolelo srce. „To vse, kar nosim v prsih, naj bo tudi tvoje, in moje sanje, naj plačejo kdaj ravno tako na grobih, kot ti zamolkli, bolni jeki?“ Ciprese drgetajo monotonno in mrtvo.

Nad grobovi pa so zapluli novi glasi, a bili niso bolesteni, bili so polni hrepenenja; peli so o sreči, a ne o zemski, peli o ljubezni, a ne o ljubezni mrjočih, peli so o ljubavi kerubov in serafov. Peli so o

teže teleta 15%, ter se plača po dnevni ceni. Govedij je bilo zavarovanih 318, telet pa 243.

Obratni račun zavarovalnega sklada:

dohodki K 917-09
stroški " 849-12
ostalo K 667-97

Obratni račun izvenzavarovalnega sklada:

dohodki K 160-50
stroški " 171-82
primanjkljaj K 11-32

Izkaz imovinskega stanu zavarovalnega sklada: K 399-29.

Izkaz imovinskega stanu izvenzavarovalnega sklada K 40-88.

Računski posnetek zavarovalnega sklada:

imetki: K 579-29
dolgovi: " 180—

Računski posnetek izvenzavarovalnega sklada:

imetki: K 114—
izdatki: " 73-12

Čisto premoženje društva znaša torej: K 440-17.

V tem času so poginile 3 krave in 2 teleti; odškodnine se je izplačalo 598 K.

Iz teh podatkov se vidi, kakó zelo potrebno je naše društvo! Zgodilo se je, da je poginila jedina krava uboge udove — kakó naj bi si kupila drugo, ako bi ne bila zavarovana! Čudil se bo morda ta ali oni, kako to, da je toliko nesreč? Gotovo je, da ljudje niso kaj umni živinorejci, da tudi hlevi niso kaj uzorni; mnogo pa je krivo temu tudi to, da smo „na Klancu“, da imamo prvo zdravniško pomoč še le v — Tolminu. Gorje pač, ako bi ne imeli par izkušenih mož doma! V tem moramo pohvalno omeniti Antona Šulerja iz Bovca, ki se ne straši ne poti ne izgube časa, da le more sê svetom ali v dejanju pomagati.

V zdravilni namen si je društvo letos nabavilo tudi precej raznih zdravil.

Nadalje omenjamo, da je število udov letos poskočilo nad 300, objednem pa ne vemo, ali je pripisovati nemarnosti ali drugim činiteljem dejstvo, da ni do zdaj v Čez-Sočici in na Žagi še noben da uda. Zganite se vendar vsaj vi, ki veljate med sosedi za razumnike, dasi morda v živinorejskem oziru!

Ta in oni pravi, da društvo ne bo vspevalo, ker je preveč nesreč; (letos jih je namreč že novih 10 ter 733.50 K odškodnine) mi pa pravimo, da društvo iz borno vspeva! Saj pač nima društvo prvotnega namena, nabirati glavnic, ampak ljudem pomagati v nesreči! In to nalogo izvršuje točno! In, ako ne bo zadoščeval 10% zavarovalnine, ga pa povišamo, in ljudstvo ne bo mrmralo, dobro vedoč, da: danes meni, jutri tebi.

Konečno mislimo, da nikakor ni odveč, ako malo podrezamo nekatere kraje in okraje, ki se vedno le zanašajo na deželno zavarovalnico, češ,

življenju, kjer ni smrti, ne grobov, povečujoči novo, lepše življenje, katerega ni videlo zemsko oko, ne slišalo človeško uho. Bili so neskončno sladki ti glasi, iz njih je odmevala tiha molitev: „Miru nam daj, nebo, miru! Tja gor nas povedi iz krajev grobov, smrti, minljivosti!“ Bili so jasni ti jeki, kakor obličja svetnikov, ko so se poslavljali od solzne doline, bili so tako veseli, kot srca njih, ki umirajo trudni in željni mira, bili so tako srečni, kot duše njih, kateri niso iskali življenja slasti ne radosti...

In jaz sem pil z zadivljenjem te zvoke, z razkošno radostjo sem jim odpiral srce, da ga vmirajo, vtolaže. Ozrl sem se po grobih, vsi so cveteli, nad njimi pa so se zibali jasni akordi, kakor lahki angelci so plavali nad grobovi, oznanjujoči duši moji novo življenje, novo pomlad, nove upe, nove smotre. A ko sem motril te grobove, zazdelo se mi je, da gledam v svoje srce. Nešteto upov, nešteto dragih mrličev sem bil skrtil vanj, v grobove sem jih zakopal. A ti grobovi so zdaj cveteli. A to cvetje ni bilo cvetje jesenskih vetrov, ne cvetje mrličev, bilo je prvo cvetje prvega pomladnjega dne. Izvabilo ga je iz duše moje vera, upanje, da me čaka lepše življenje tam gori nekje nad zvezdami...

In zdaj se tako pogostoma spominjam teh trenutkov, in lepi so ti spomini, ki jih hranim v srcu svojem, spomini na dneve, ko so cveteli grobovi.....

I. Mohorov.

čemu naj ustanovljamo zdaj, ko začne skoro poslovati deželna!

Ako bi bili mi na Bovškem tudi takó mislili, bi zavarovalnice zdaj ne imeli — 16 oškodovancev pa tudi ne odškodnine, ki so jo dobili tekom enega leta. —

Sicer pa pristopijo vže obstoječe zavarovalnice k deželni zavarovalnici kot podružnice in se ne razpusté. Na delo torej v korist ubozeга ljudstva!

Politični pregled.

Istrski deželni zbor. — V tem deželnem zboru, kjer zastopa manjšina poslancev veliko večino hrvatskega istrskega prebivalstva, nastopa italijanska večina nasproti hrvatskim in slovenskim poslancem vedno nasilnejše.

Pretekli teden sta bili v tem deželnem zboru dve jako hrupni seji. Ker je bila italijanska večina tako brezobzirna, da ni izvolila niti jednega hrvatskega ali pa slovenskega poslanca v kak deželnozborni odsek, so pričeli slovenski poslanci obstruirati. Stavili so začeli daljše interpelacije, nujne predloge ter zahtevale poimenska glasovanja. Italijanska večina je začela vsled tega hudo razsajati, a njej pomagala je tudi galerija, katera je vedno napolnjena z italijanskimi pouličnjaki. Deželni glavar dr. Campitelli vodil je razprave skrajno pristranski ter se ni prav nič oziral na določbe deželnozbornskega pravilnika. Večkrat je hotel odvzeti hrvatskim poslancem besedo ter jim hotel prepovedati govoriti hrvatski ter čitati nujne predloge in interpelacije v hrvatskem jeziku. Seveda so se hrvatski in slovenski poslanci proti takemu postopanju odločno postavili po robu, vsled česar je nastal v zbornici nenavaden vrisk in pisk tako, da bi prišlo v petkovi seji, ki je trajala osem ur in pol, kmalu do pretepa. Deželni glavar je dal sicer galerijo večkrat izprazniti, a otvoril jo je zopet vsakokrat, ko je to od njega zahtevala italijanska večina, ki je potrebovala pouličnjake, da so pomagali žaliti hrvatske in slovenske poslance. Vrhunec italijanske brezobzirnosti in nesramnosti pa se zrcali v tem le dejstvu. Ko so namreč hrvatski poslanci čitali svoje predloge in interpelacije, zbrali so se italijanski poslanci okolo mize deželnega glavarja in ne mené se za slovenske poslance, rešili so dvajset točk dnevnega reda. To je seveda nezaslišano in neveljavno, ker se je s tem kršil deželnozborni pravilnik. Radovedni smo, kaj poroče k temu visoka c. kr. vlada. Deželni glavar postopal je tako krivično, ker ga je k temu prisilila italijanska večina. Mož je pa najbrže spoznal, da ga hoče večina vendarle prehudo zlorabiti in se je zaradi tega odpovedal na časti deželnega glavarja. Ali smo na Turškem?!

Kranjski deželni zbor. — Tudi torkova seja kranjskega dež. zbora je bila jako burna. Dr. Krek in dr. Šusteršič sta napadala ostro deželnega predsednika barona Heina ter mu očitala pristransko postopanje nasproti posl. Jakliču kot učitelju ter odločno zagovarjala imuniteto dež. poslanca Jakliča. Dež. predsednik se je jako okorno zagovarjal v nemškem jeziku, kar je vzbudilo veliko nevoljo med katoliško-narodnimi poslanci in na galeriji. Dr. Tavčar je bar. Heina zagovarjal. Sploh je prišlo do jako pomenljivih in burnih prizorov med dr. Šusteršičem in dr. Tavčarjem. Dr. Šusteršič je med drugim rekel, da je govoril iz dr. Tavčarja šampanjec, ko je v nedelo na banketu odvetniškega shoda govoril o slogi. Prihodnja seja bude v torek dne 3. novembra.

Krljica na Ogrskem. — Novi min. predsednik za Ogrsko je torej konečno vendarle imenovan. Ta mož je grof Štefan Tisza, sin nekdanjega ogrskega min. pred. Kolomana Tisze in sorodnik bivšega ogrskega min. pred. Khuen Hedervaryja. Imenovanje Štefana Tisze za ogrskega ministerskega predsednika napravilo je na razne stranke najrazličnejše utise. Nekateri pravijo, da je ta mož železne roke in so mnenja, da spravi ogrski politički voz v pravi tir. Drugi pa so ravno nasprotnega mnenja. Pripoznavajo sicer, da je navdihnjun še precej absolutistično, a o državnih sposobnostih da ne more biti govora pri njem. Gotovo pa je, da zadene grof Tisza ob najodločnejši odpor ne samo pri opoziciji, marveč da nastopijo proti njemu celo mnogi člani liberalne stranke. Število poslancev, ki hočejo obstruirati proti Tiszovi vladi, računata se na 200. Iz tega je razvidno, da

ne bo tudi Tisza na Ogrskem ničesar opravil, in da bo treba drugih sredstev za slučaj, da se krona ne uda madjarskim zahtevam gledé narodnih koncesij v armadi. Krize na Ogrskem še ne bude konec.

Hrvatska. — Na Hrvatskem v'ada mir, in konec je krvavih izgredov. Ali ta mir je le navidezen, kajti združeni stranki, namreč stranka „Obzorašev“ in stranka prava, ki sta se zjedini meseca junija, ne držita križem rok. Ti dve stranki sta se lotili prav za prav sedaj pravega in praktičnega dela, kateremu jedino se more posrečiti, da se hrvatski narod otrese sedanjega nesrečnega zistema, da se postavi na lastne noge v gospodarskem oziru ter se otrese madjarskih pivjavic. Omenjeni združeni stranki začeli sta namreč hrvatsko ljudstvo podučevati, za katero se ni do danes nikdo zmenil, in so hrvatski politiki jahali le visoke politične konje pod najrazličnejšimi imeni. Začeli sta torej zidati pri tleh. Zato prijati po vsi deželi dan na dan shode ter pripravljati hrvatsko ljudstvo, da vstane ob pripravnem času kakor jeden mož ter uniči sedanji zistem in odstrani sedanjo večino hrvatskega deželnega zbora, ki je kriva vse nesreče in je prava pravcata sramota za hrvatski narod.

Novi tajnik sv. Očeta papeža. — Novi papežev tajnik Merry del Val je po rodu Španjec. On je jako nadarjen mož, pozna več jezikov in ima mnogo zvez v najvišjih krogih. Porodil se je v Londonu in šteje še komaj 38 let. Njegov stariš so se pogosto mudili na angleškem dvoru.

Že od rane mladosti se nahaja v papeški službi in se je izkazal vedno kot zanesljivega uradnika. Najprej je bil odgojitelj sedanjega španskega kralja Alfonza, pozneje je bil vsprejel v vaticansko službo, kjer je imel takoj nekaj važnih poslanskih. L. 1872. je bil imenovan komornikom, l. 1897. je bil papežev hišni prelat in v istem letu apostolski delegat za Kanado. L. 1900. je postal titularni škof nicejski. Doslej je vodil rimsko diplomatsko šolo, v kateri se mladi plemeniti Rimljani odgojujejo za diplomatsko službo in je bil član več kongregacij. Avstrijsko ministerstvo za zunanje stvari je dobilo znaten udarec, ker je papeževim državnim tajnikom imenovan od avstrijskega zunanjega ministerstva kot nuncij odklonjeni Merry del Val, imenovan celo državnim tajnikom, s katerim bo moralo računati tudi naše zunanje ministerstvo. Ko je Avstrija vložila svoj veto proti izvolitvi Rampolle papežem, pomnožili so se v konklavi glasovi za Rampollo. Ko je Avstrija ugovarjala proti imenovanju Merry del Val nuncijem na Dunaju, postal je Merry del Val državni tajnik. To je znamenje, da se cerkev ne pusti vladati od grofa Goluchovskega.

„Neue Freie Presse“ je vsa zbegana tudi imenovanju Merry del Vala državnim tajnikom. Avstrijsko nemške diplomate je poparilo imenovanje mladega in odločnega Merry del Vala državnim tajnikom, ker sanje, da bodo mogli z novim papeževim državnim tajnikom pometati, so se zopet razpršile.

Posebno pa jih boli, da imajo pred seboj vjenca in učenca svojega najhujšega nasprotnika, vestnega Rampolle. Preprečili so z znanim vetom njegovo izvolitev za rimskega papeža, a še le zdaj prihajajo k spoznanju, da jim papež Rampolla ne bi bil mogel biti nevaren v toliki meri, kakor jim je nevaren — kardinal Rampolla. V Rimu vedo, da moč Nemcev in Madjarov v avstrijski monarhiji ni tolika, da bi hoteli radi nje nastopiti proti Slovanom, kateri imajo tudi v isti avstrijski monarhiji moč in bodočnost na svoji strani.

Grof Goluchowski je izšel na plano, da bi zmagoval in rušil, a vrača se iz kampanje — premagan in porušen.

Iz Vatikana. — Kardinalski konzistorij (zbor kardinalov) bude v mesecu decembru tega leta. Takrat bude papež imenoval tudi nove nuncije za Dunaj in Lizabono. Naslednika msgr. Lorenzellija v Parizu bude imenoval po novem letu ali pa po obisku Loubeta v Rimu. Novi kardinali bodo baje msgr. Lorenzellij, msgr. Merry del Val in Calligari. Govori se tudi o promociji nadškofa v Beneventu in florenškega nadškofa. V decemberskem konzistoriju papež razven msgr. Merry del Vala ne bude imenoval nobenega drugega kardinala, toda v drugem konzistoriju, kateri bude nekoliko mesecev pozneje, bude imenoval enega ali dva angleška kar-

dinala (msgr. Stonor ali nadškofa v Vestminsteru, msgr. Bourne), enega ameriškega kardinala (newyorškega nadškofa), enega avstro-ogrškega in enega nemškega kardinala. Ako se to res zgodi, potem bude plenum svetega kolegija, kateri ima šteti le 70 članov, prekoračen in vsi imenovani ne bodo mogli takoj dobiti rudečega klobuka.

Beseda papeža Pija X. — Papež Pij X. je vsprejel te dni dvornega svetnika Lučovika Pastor, ravnatelja avstrijskega zavoda za zgoštevinsko raziskavanje. Ta mu je izročil izvod neke svoje knjige o zgodovini papežev od začetka srednjega veka in izrekel ob enem tudi upanje, da bude Pij X. še nadalje pustil odprti vaticanski arhiv očenjakom. Na to je odgovoril papež, da je njegova največja želja, da ostane vse pri starem, kajti „učenjaki naj le raziskujejo“, rekel je papež, „resnice se ni treba bati“.

Poraz belgijskih soc. demokratov. — Koj najvažnejši posledico belgijskih občinskih volitev zaznamujejo listi nazadovanje socializma v veliki večini občin v valonskih provincab, kjer so doslej soc. demokratje prevzeto triumfovali. Socialistične uprave teh občin so zdaj propadle, ker se je pokazalo, da ljudje, ki so imeli vedno polna usta obljub, niso imeli moči, da bi izpolnili vsaj jedno.

Dopisi.

Iz Kobaridskega Kota. — V noči od četrtka do petka pretečenega tedna se je zopet ponovila nesreča, ko je Nadiža trem breginjskim podvzetnikom odnesla čez sto sažnjev bor na Laško. To se pravi, ta drva so izgubljena, kajti beneški Slovenci kakor tudi Lahi, kar vjamejo ne dajo več nazaj, to pa se vé da ne po krščanski morali, ampak po laški divji navadi. Taki žalostni dogodki pri plavanju drvi so že tako v navadi, da se pripetijo blizo vsako drugo ali tretje leto, zato tudi naglo pošumi govorjenje o taki nesreči, ali prizadete srbi hudo morebiti leta in leta.

Vse to kaže, da kakor drugod po Slovenskem, tako tudi v Kotu ni še duha združnosti. Vsak dela na svojo roko, zapujoč slepi sreči. Kako bi se ognili takim nezgodam, ako bi se oni, ki se pečajo s to kupčijo združili ter naredili na primerenem kraju dosti močne grablje ter ne metali svojega imetja na vodo. Kupčija se zdi da bi ne bila slaba, drvi ob izviri Nadiže še dolgo ne zmanjka, trgovcu bi ne splaval trud in zaslužek po Nadiži.

Časi se spreminjajo, svet napreduje v vseh strokah. Ali bi ne kazalo tudi kobariskim trgovcem s lesom malo pomisliti, kako bi se s skupnimi močmi ognili takim nesrečam.

Št. Viška gora. — (Župan Matjež je pa res mož kakor se tiče.) — Na rožnensko nedeljo smo obhajali tukaj porcijunkulo. Blizu 400 faranov obojega spola je prešlo o tej priliki sv. zakramente. — Osmi dan potem je pa naša proslula tele-genca demonstrirala proti porcijunkuli — s plesom. Komaj je končala deseta maša, pihnil je „kapelmajster“ domače „plehbande“ v svoj pihalnik (po domače: klonet) in začelo se je pretresljivo kraljenje (po domače: gadva) pred cerkvijo in župniščem. — In v čegavih prostorih se je plesalo do drugega jutra? — Čujte in strmite! — V prostorih našega poštenega župana M. P., — vdovca, očeta 4 nedorastlih otročičev, moža, ki ima brata duhovnika. Povabljena je bila gotovo k plesu tudi vdova iz Za... hm... hm... kra... kra... ja... ja...

Drugega jutra sta dva ponočnjaška rogovileža (katerih eden ima strica duhovnika, drugi pa očeta ključarja) z ostudnim govorenjem napadla gospodinjo, ki je nesla vodo. Ona jima je radi tega rekla: „ostudneža“. Namesto da bi bila nato mirovala, šla sta za ženo celo v hišo. Tam ju je pa hišni gospodar vsprejel, kakor sta zaslužila, in ju vrhu tega tožil pri sodišču v Cerknem. Tam sta bila spoznana krivima in za enkrat prav milo obsojena v poravnavo stroškov in 24 ur zapora. Najlepše pa še pride. — Vsakdo bi pričakoval, da bo naš skoz in skoz „modri“ župan poredneža posvaril in okregal. Toda ne!! — Ne samo, da je imel oba razgrajača celo noč pod svojo „gostoljubno“ streho, ampak jima je še spisal tožbo radi razžaljenja časti proti napadeni ženi in nje-

nemu možu. In sicer je pošten Matevž to tako-le „pogruental“, da je postavil v tožbi enega fantalina za tožnika, drugega pa za prič. Tako je mislil on da bude najbolje. A opek se je globoko notri do svojih poštenih kostij. G. sodnik je takoj spoznal „rep“ — starega lisjaka in je stopil nanj tako trdo, da je lisjak z zobmi zaškripal in da sta milo „zujamrala“ — lisjakova mladiča. —

O ponočnem miru in redu ne moremo pri nas niti sanjati, ker nam tega ne dopuste „bule obajserji“, ki ob vseh urah lajajo, krulijo in vriskajo... C. kr. orožnikom priporočamo, naj pazijo na Goro, ker je tam veliko gnjilega, a je skrito. —

Gorjani! — Vaše naprednjaštvo gre že v klasje, a kruh iz tega zrnja bo — grenek in nevžiten. Nekateri stariši si že sedaj pulijo lase iz glave zaradi razuzdanih otrok, drugi si jih pa bodo pulili, kadar jim dorastejo otroci, katere sedaj pošiljajo v „znano beznico“.

„Stari pobič“, ti pa le povečuj v „Soči“ poštenega Matevža, saj nam daš s tem samo povod k novim fotografijam tega „ampijona“. —

„Gorjan stare korenine“.

Novice.

Našim p. n. gospodom naročnikom. — 10. mesec tekočega leta se bliža h koncu. Z ozirom na to, prosimo naše p. n. gg. naročnike, naj blagovole poravnati naročnino. Nekateri so še celo za leto 1902. na dolgu. Uprava ima tudi svoje dolžnosti. Nadejamo se torej, da bodo gg. naročniki storili čim preje svojo dolžnost, ter prihranili naši upravi velike sitnosti, katere ji prizadeva izterjavanje naročnine.

Imenovanja in premeščenja. — Višji finančni svetnik Stefan Koczynski je premeščen v jednaki lastnosti k računarskemu oddelku finančnega ministerstva. Finančnemu svetniku dr. Napoleonu Fabru je pedeljen naslov in značaj višjega finančnega svetnika. Višjim finančnim svetnikom je imenovan Ilnančni svetnik in deželni davčni nadzornik Radovan Milkovič. Sekcijski svetnik v finančnem ministerstvu dr. Karol baron Lempruch je imenovan za višjega finančnega svetnika pri finančnem ravnateljstvu v Trstu in mu je pri ti priliki podeljen naslov in značaj dvornega svetnika.

† **Profesor Jakob Žnidaršič.** — V Sarajevu je umrl te dni starosta tamošnjih Slovenov, gosp. gimnazijalni profesor Jakob Žnidaršič. Pokojnik je bil navdušen narodnjak, središčina točka socialnemu življenju Slovencev v Sarajevu in je bil delaven tudi na literarnem polju. Blag mu spomin!

Za „Alojzijevišče“: Preč. g. Jos. Primšar 10 K, preč. g. Fr. Frank 10 K, preč. g. Fil. Abram 5 K, preč. g. Val. Pirec 5 K, g. L. Corle 1 K.

Bog stotero povrni!

Cerkev presv. srca Jezusovega v Gorici. — Nedavno se je vprašanje o tej cerkvi objasnilo po italijanskih časniki. Ker so tudi Slovenci prispevali v ta namen, bi bilo prav, ko bi častiti odbor to vprašanje pojasnil tudi v slovenskih časniki. Ljudje poprašujejo, kaj bo s to zadevo.

Nekdo, ki je tudi prispeval.

Trije pevski zbori na sv. Gori. — V nedeljo so bili na sv. Gori trije pevski zbori: iz Dornberga, ki je pel pri sv. maši ob 6^{1/2}, iz Medane, ki je pel ob 7^{1/2} in iz Podturna v Gorici, ki je pel ob 10. uri.

Voda za goriško mesto. — Našim goriškim mestnim očetom je voda skoraj popolnoma zmešala glave. Ko so porabili že toliko tisočakov za iskanje vode v Mrzleku, izmislili so si na jedenkrat, da bi ta voda ne bila dobra in da je tudi motna. Sklenjeno je bilo skoraj za gotovo, da dajo Mrzleku slovo. Navdušeni so pa postali za Hubelj. V ta namen so se že začeli pogajati z nekaterimi strankami, ki imajo več ali manj pravice do Hubeljeve vode. Zda se pa govori, da mislijo zopet poskusiti z Mrzlekom. Torej poskusi in vedno le sami poskusi. Goriško prebivalstvo pa naj čaka še leta in leta, predno se goriški mestni očetje odločijo za kaj pametnega in praktičnega v tem pogledu. To pa nobenemu ne pride na misel, da bi se popravile cevi sedanjega vodovoda, ki so popolnoma slabe in puščajo na vseh

koncih in krajih. Kdo ve, koliko vode se izgubi vsled pokvarjenih cevi.

Mlekarstvo. — Pred leti redil je kmetovalce živino večinoma radi gnoja, mesa in vprege. Mlekarstvo mu je bilo postranskega pomena. Šele, ko so se začeli uporebljati v ti kmetijski panogi moderni stroji in moderne priprave, ki omogočijo velike množine mleka v najkrajšem času uporabiti, začelo se je razvijati tudi mlekarstvo. Danes je ponekod, kakor na Holandskem, Danskem, Švedskem itd. mleko poglaviti kmetijski pridelek. Iz Danskega vozijo n. pr. vsak dan posebni parniki maslo in mleko v angleška mesta. Ker porabi žival, da se za 1 kg. žive teže odebeli navadno toliko klaje, kolikor je rabi za napravo 10 litrov mleka, zato nosi reja mlečne živine navadno večje dobičke nego reja pitane živine. Pri nas smo v mlekarstvu v primeri z drugimi deželami še na nizki stopinji, četudi so naše razmere jako ugodne. V naših gorah so se pričeli kmetovalci sicer tu pa tam gibati in združevati v mlekarke zadruge, vendar ne še tako, kakor bi bilo želeli. V ravni in na Krasu pa smo v tem oziru še tnji. Led so pa vendarle prebili pred kratkim Črničani in Gojačani, s svojo mlekarico. Sedaj so odprli v Gorici tudi prodajalnice mleka. To je prvi korak, ki se je napravil na Vipavskem za to kmetijsko stroko. Bog daj srečo! Od nje je odvisen napredek mlekarstva po vsem Vipavskem. Naše rojake v mestu opozarjamo zato na oglas mlekarke zadruge in jim priporočamo, da pripomorejo k razvitku novega podjetja.

Črniče in okolica prideluje že od nekdaj jako fino, tečno gorsko seno. Raditega je tudi tamošnje mleko nekaj izvanrednega. Živali, od katerih se daje zadruzi mleko, so pod strogim nadzorstvom. Bolehna živina se izključuje.

Najdene reči. — Najdeni sta bili pred nekaj časom na Kornju dve novi železni kozici, jeden večji nož in jedna priprava za presipanje moka. Vse te reči se nahajajo na tukajšnji policiji.

Izvojni sadni trg v Gorici se zapre s koncem tega meseca.

Neroden voznik. — 17-letni Ernest Malič s Peči je v petek zjutraj tako nerodno vodil svojega konja, da je blizu Marzinjeve gostilne z ojesom podrl na tla dimnikarja Antona Persiča, ki se je še precej hudo poškodoval.

Pazite na gobe. — Kupujte gobe le na javnem trgu, kjer se pred prodajo preiščejo. Te dni so konfiscirali zopet mnogo jako strupenih gob.

Nesreča na železnici. — V soboto popoldne o prihodu vlaka iz Italije v Kormin, bil je na postaji v službi finančni stražnik Josip Košuta. Pri premikanju vagonov prijel je neki vagon Košuta ter ga tako močno potisnil k neki steni, da mu je zlomil desno roko ter ga tudi drugod po životu močno poškodoval. Pripeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico, kjer je umrl. Pogreb je bil v torek.

Proračun cestnega odbora kanalskega za leto 1904. izkazuje dohodkov: Dozdevni blag. ostanek iz l. 1903. K 3000; državna podp. za nadalj. ceste Kanal-Avče K 8000; prispevek obč. Avče: 1/2 od 1000 robot K 700; pričakovana dež. podpora cestnemu odboru za sedanje ceste K 1500; skupaj K 13.200. Stroškov: Montu na račun dolga 4000 K III. rok K 1000; Montu na račun obresti K 100; istemu odplačilo dolga 2800 K vsled posebne pogodbe 8/6 1903. št. 6989 K 2800; istemu na obrestih od tega posojila K 1400; podaljšanje ceste od Avškega mosta skozi Avče do pričetka dovozne ceste K 15.000; dela na cesti Plave-Gradeč K 1200; naprava načrta Vrhavč-Lokovec, Kal-Lom (okoli 13 km) K 1300; delo v Vogerščeku K 1000; gradnja ceste Ročinj-Kambreško K 1266; nepr. in vpravni stroški K 3000; skupaj K 28.066. Ako se primerjajo dohodki K 13.200 s stroški, se pokaže primankljaja K 14.866, ki se pokrije tako-le: s 30% doklado na vse izravne davke — izvz. os. doh. — vseh kat. občin celega okraja in z 59% za občino Avče, ki dajo K 13.600; s posebno 15% doklado za občino Ajba, ki dá K 633; s posebno 23% doklado za občino Ročinj-Doblar, ki dá K 633; skupaj K 14.866.

Iz Rihemberga nam pišejo: Dne 21. t. m. se je pričelo tudi pri nas delo na progih bohinske železnice med Dornbergom in Trstom. Začetek dela praznovali smo slovesno. Govorili so pri ti priliki g. ing. dr. Pick, kot zastopnik podjetništva, c. kr.

nadkomisar ing. Liebschar in rihemberški župan g. Jos. Pavlica. C. kr. nadkomisar ing. g. Liebschar je napil cesarju. G. župan pa je rekel, da slavi rihemberška občina ta dan kot dan svojega preporeda ter ga sme z zlatimi črkami zapisati v svojo kroniko. Vsi govori vsprejeti so bili z navdušenimi „živio“-klici, posebno pa krepko so doneli „živio“-klici našemu preljubljenemu cesarju. Potem so pa sledili udarci z motiko. Prvi udarec bil je oni c. kr. nadkomisarja ing. g. Liebscharja, potem oni voditelja podjetništva g. ing. dr. Picka, zatem oni g. župana. Sledili so tem še drugi udarci raznih prisotnih oseb. Konečno nas je povabil g. dr. Pick na kozarec sladkega vinca in na dober zagrižljaj. Med vsem tem pa so pokali topiči ter naznanjali pričetek dela daleč na okrog.

Nesreča pri prevažanju pripravljalnega orodja za bohinsko železnico. — Prejšnji teden prepeljati so hoteli, tako se nam pripoveduje, nekaj priprav za bohinsko železnico iz Kamenj v Rihemberg. Teža je bila tako velika, da je bilo vpreženih pred voz več parov konj. Ko so hoteli prepeljati voz čez brejski most, nahajajoč se med Kamenjem in Kasovljem, zgodilo se je, da se je most pod težo udrl. Konje so baje rešili, dočim se je na vozu naloženo blago prekučnilo v Vipavo. Koliko je na tem resnice, nam ni znano, ker se nam to, kakor rečeno, le pripoveduje. Ali pripoveduje se nam tudi, da so imeli omenjene reči peljati čez dornberški most in da so se v ta namen poprej obrnili do dotičnega cestnega odbora, ki jim pa tega ni dovolil. Nam toraj ni znano, koliko resnice da je na vsem tem pripovedovanju. Ako bi pa to res bilo, kar se nam pripoveduje, potem bi bila kriva nesreče res le lahkomišelnost.

Novo sodno poslopje v Bovcu. — Govori se, da namerava justična uprava sezidati v Bovcu novo sodno poslopje, v katerem bi dobila tudi davkarja svoje prostore. V tem posloju bi se nahajalo tudi stanovanje za sodnika. Poleg sodnega poslopja bi se napravili tudi zapori. Dotični načrti so baje že dogotovljeni. Stroški za omenjena dela proračunjeni so na 122.000 kron.

Ubil se je te dni v Imenju pri Šmartnem neki Gašperin. Gašperin je pil rad žganje. Nalezel se ga je baje preveč in je vsled tega tako nesrečno padel, da je ostal mrtev na tleh.

Na Trnovem je bila 25. oktobra lepa slovesnost: preč. g. p. Avrelj, svetogorski gvardijan, je blagoslovil vpricho duhovske asistencije ter nebrojnega ljudstva podobo Matere božje in trnovsko ter voglarsko šolsko zastavo.

Podobo Matere božje je slikal gosp. Karl Pelizzon, čegar mati je bila Trnovka; okvir, ki je jako lep in dragocen, pa je dal napraviti velerodni g. Forstmeister J. Mosettig.

Veličastna je bila procesija s podobo M. božje: kakih 40 deklet, katere so zjutraj prejele sv. sakramente, spremljale so in nosile podobo v cerkev, pevci pa so krepko in lepo peli Marijine pesmi.

Čast vsem onim, ki so priredili in sodelovali pri taki redki slovesnosti!

Huda nesreča na morju. — Na morju blizu Gradeža se je dogodila te dni huda nesreča. Sedmorica oseb, med temi 1 franciškan in en cerkovnik iz Barbane, dva moža in dve ženski in en čolnar, so se hoteli v malem čolnu prevesti iz Gradeža v Barban. — Vsled viharja, ki je divjal, se je čoln v neposredni bližini gradeškega pristanišča preobrnil in vse osebe, ki so bile v čolnu, so padle v morje. Trojica njih so se rešili na kopno, drugi štirje so našli v valovju svojo smrt. — Rešili so se čolnar, en možki in ena ženska.

Sadjarsko društvo za komenski okraj v Komnu vabi svoje ude k rednemu letnemu občnemu zboru, ki bo v nedeljo dne 8. novembra t. l. ob 2. uri popoldne v tukajšnji šoli.

Na dnevnem redu je: 1. Poročilo predsednika; 2. Potrjenje računa; 3. Volitev novega odbora za triletno dobo; 4. Slučajnosti.

Ker se istega dne razdelé tudi cepljena sadna drevesa brezplačno med ude, pričakuje se polnoštevilne udeležbe. Udje, ki niso še plačali udnine (1 K) za l. 1903., naj poravnajo svoj dolg do 8. novembra, sicer se jih iz društva izbrise. O d b o r.

Nesreče. — V Gorenjivasi pri Kanalu ponesrečili so se nekateri delavci,

ko so pri gradbi železnice razstreljevali skalovje. Kamenje je nekatere ranilo, vendar ne posebno nevarno. — Na cesti med Kanalom in Avčami udrila se je pod vozom nekega voznika. Voz in konji so šli pod cesto. Voznika in konje so rešili, voz pa se je popolnoma razdrobil.

Poroka. — Te dni se je poročil vrli Slovenec g. Joahim Šonc, stražnik v koperski kazalnici z g.čno Emilijo Kertu iz Šturij. — Bilo srečno!

Vseslovenski odvetniški shod v Ljubljani. — V nedeljo se je vršil v Ljubljani vseslovenski odvetniški shod. Zbralo se je tam 49 slovenskih odvetnikov in 12 odvetniških koncipientov iz vseh slovenskih pokrajin. Povod temu shodu je dalo grdo in nepostavno postopanje koroških sodnij nasproti Slovincem, ki se hočejo posluževati svojega jezika na sodiščih. Odvetnik g. dr. Brejca, ki se je pred kratkim naselil na Koroškem, vlagati je začel na koroška sodišča slovenske vloge, ter zagovarjati svoje varovance v slovenskem jeziku. Vsled tega so začeli nemški sodniki ostro postopati proti dr. Brejcu. Prepovedovali so mu začeli slovenski govor ter mu delati velike sitnosti z nalaganjem denarnih glob itd. Ves nemški Izrael spravl se je na noze ter začel hudo gonjo proti dr. Brejcu. Deželni zbor koroški, trgovska zbornica v Celovcu in več mestnih zastopov protestiralo je proti rabi slovenskega jezika na koroških sodiščih, čeravno ima v smislu obstoječih državnih osnovnih postav slovenski jezik na Koroškem ravno tiste pravice, kakor nemški jezik. Da se protestira proti takemu teptanju slovenskih pravic na koroških sodiščih, priredili so torej slovenski odvetniki iz vseh slovenskih pokrajin zgoraj omenjeni odvetniški shod v Ljubljani. Govorilo se je tu o žalostnih sodnih razmerah za Slovence na Koroškem, Štajerskem in na Primorskem. Sklenilo se je, da se hočejo slovenski odvetniki odločno postaviti v bran za pravice slovenskega jezika na sodiščih ter da se hočejo v dosego svojega namena obrniti do vseh slovanskih državnih poslancev ter jih prositi za pomoč. Ker so nekateri trdili, da je predsednik višjega sodišča v Gradcu, grof Gleichspach, poslal vsem podrejenim sodiščem na Koroškem naredbo, s katero zaukazuje, da se mora prepovedati govoriti slovensko na sodiščih vsem onim osebam, o katerih so sodniki prepričani, da znajo tudi nemški, je shod pri dr. Körberju, kot voditelju pravosodnega ministerstva, brzojavno protestiral proti taki naredbi ter zahteval, da se jo nemudoma prekliče. Dr. Brejcu pa so na shodu zbrani odvetniki obljubili vsestransko moralno podporo in če bo treba tudi materialno. Prosili so ga, naj vstraja v borbi za pravice slovenskega prebivalstva na Koroškem. Po shodu je bil banket, katerega je priredilo zborovalcem ljubljansko mesto.

Ustanovni shod „Družbe treznosti“. — Ustanovni shod „Družbe treznosti“, ki se je vršil v ponedeljek v knezoškofijski palači v Ljubljani, obnesel se je prav dobro. Udeležba je bila zadovoljliva. Sprejaj v dvorani je visela bogato okrašena slika škofa Friderika Baraga. Gosp. posl. Povše je pozdravil shod z vznešenimi besedami. Zelo lepo je govoril župnik Trunk. Jako zanimiv pa je bil tudi govor gosp. dr. Breclja, istotako govor dr. Kreka. Debata je bila jako živahna. Milost. knezoškof ljubljanski bil je ves čas navzoč.

Družinska Pratika za l. 1904. — Izšla je v Ljubljani v „Katoliški tiskarni“ prav lična družinska pratika za l. 1904., katero priporočamo našim kmetovalcem prav toplo. Cena je 12 kr. ali 24 vin.

Mesečna soba se odda v najem s 1. novembrom. Kje, se poizve v upravi „Prim. Lista“.

Za kratek čas.

Prazna vera. — „Tvoji čevlji tako škripajo — gotovo jih še nisi plačal.“ „O kakšna prazna vera! Po tem takim bi moral po celem životu škripati.“

Nič posebnega. — Priprost kmet obišče nekega dne v mestu svojega prijatelja, ki ga zvečer pelje v gledišče. „Ali nič ne občuduješ te plesalke, ki toliko časa stoji na eni nogi?“ „Kaj čem občudovati! tako stojè moje gosi doma cel dan“, odgovori le-ta prostodušno.

Ivan Brejc

črevljarski mojster v Otaležu h. št. 95, p. Idrija, sprejme dobrega črevljarskega pomočnika in učenca 14-16 let starega.

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojač, ulica Giuseppe Verdi št. 33

Priporoča se sl. občinstvu v mestu in na deželi, posebno č. duhovščini. — Ima bogato zalogo blaga vsake vrste in za vsaki stan, ter opozarja na ravno došlo s veže jesensko in zimsko blago, lastni izdelek *gotovih oblek in površnih sukenj. Cene prav solidne!*

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka)

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva. — Te kapljice uredijo redno prebarljanje, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. — Okrepé želodec, storé, da sgrine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost). Te kapljice tudi storé, da človek raje je.

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitve in pošiljatve pa jedino le v lekarni

CRISTOFOLETTI
v Gorici.

V zakup dražbenim potom

oddaja se 1. listopada o poludne cerkvena gospodarska hiša v Levpi na Kanalskem, za tri leta, katera doba se lahko podaljša. Hiša je pripravna za obrtnijo, posebno za pekarijo ali prodajalnico. Solska soba e od zakupa za sedaj izvzeta. — Natanjnejši pogoji se zvedo pri podpisnem.

Duhovni urad sv. Štefana v Levpi.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12, priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod na očevalce sam lahko določi.

Anton Fon,

klobučar in gostilničar v Semenški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči vsvoji krémi prist na domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Prodá se motor

za štiri konjske moči

na parno silo

v prav dobrem stanu.

Cena je prav nizka. — Kje, pové upravništvo.

I. ZORNİK

Gorica,

Gospodka ulica št. 7,

priporoča

svojo veliko zalogo mod. blaga, kakor: zadnje novosti okraskov za obleke, rokavice, nogavice, pajčolanse, solénike, dežnike, trakove, pasove, predpasnike, vse potrebšéline za šivilje. Zaloga najboljšega perila za gospode in gospe. Zaloga raznovrstnih trakov itd.

Anton Pucelj,

priporoča

svoji brivnici

in sicer

na Travniku št. 21

in

na Stolnem Trgu št. 2.

Služba podružnega zdravnika

je razpisana v javni bolnišnici usmiljenih bratov v Gorici, z letno plačo 1000 K, z brezplačno hrano I. razreda, z brezplačnim stanovanjem, kurjavo in razsvetljava. Prositelj za imenovano službo mora biti doktor splošnega zdravniškega znanja, samskega stanu in vešč laškega in slovenskega jezika.

Prošnja naj se vloži na prednika samostana usmiljenih bratov v Gorici do 1. novembra tega leta, s pridjanim zdravniškim diplomom, krstnim listom ali domovnico in ako mogoče s spričevalom dose-danjenja delovanja.

Odlikovana trikrat s srebrno svetinjo in z eno častno diplomo.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče kilogram po 4 K 90 v

Priporočam prečastitim cerkvenim oskrbnistvom ter p. n. slavnemu občinstvu: sveče in torče za stransko razsvetljava cerkvà in pogrebe po zelo nizki ceni. Imam v zalogi kadilo, stenje in stekla za večno luč, méd najboljše vrste in tudi čebelni pitanec.

J. Kopač,

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7.

Odlikovana trikrat s srebrno svetinjo in z eno častno diplomo.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7

v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. št. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljiveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družba sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičeveg mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Prosiva zahtevati listko!

Največja trgovina z železjem Konjedic & Zajec Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporoča vse stavbne potrebšéline, kakor: cement, stavbne nosilje, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za stranišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana žica sa vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno kronske nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove amerikske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtovati listke!

Vsakdanji kruh

so postale

ilirske testenine

vsled svojega izbornega okusa, obilne redilnosti, ter hitre in jednostavne priprave.

Za Goriško in Gradiščansko nahaja se odslej zaloga pri gosp.

Jos. Rován-u, Gorica,
ulica Babata.